

Dinsdag 6 maart 2007: ZUID-AFRIKA *door Christoph Merchiers van ROUSEU Kaapse wijnen, Sint-Martens-Latem*

PROEFNOTITIES

De Zuid-Afrikaanse wijnbouw stoelt op een traditie van ongeveer 350 jaar. Ondanks een lange internationale economische isolatie onder het vorige politieke regime van apartheid dat in 1994 een einde nam met de overgang naar democratie, zijn lokale producenten intensief bezig geweest met vernieuwingen in de wijnbouwtechnologie.

Het betreft vernieuwingen op het gebied van bodembewerking, irrigatie en snoeimethodes. Er werd vooral gezocht naar geschikte bodemsoorten en druivenrassen die hebben gezorgd voor betere resultaten.

Die deskundigheid heeft ook geleid tot het vinden en aanplanten van nieuwe wijngaarden in streken die voorheen als ongeschikt werden aanzien voor de druiventeelt.

Deze onderzoeken, in combinatie met de wereldwijde vooruitgang in methodes om wijn te maken, hebben ertoe bijgedragen dat de kwaliteit van Zuid-Afrikaanse wijnen aanzienlijk verbeterd is.

Christoph Merchiers (Rouseu Kaapse Wijnen) te east bij de Wijnacademie.

De groeiende reputatie voor de wijnen van Zuid-Afrika wordt bovendien versterkt door de allure van de Kaapse wijngaarden die van ongekennde schoonheid zijn en een enorm scala bieden aan inheemse smaken.

Het was geleden van 4 november 2003 dat in onze Wijnacademie de wijnen van Zuid-Afrika nog eens uitgebreid aan bod kwamen. Toen was Guido Francque onze gast. Tussenin had Johan Monard (Ad Bibendum) het domein 'Laibach' uit Stellenbosch eens voorgesteld tijdens een dubbele proefavond op 5 oktober 2004. Tijd dus om eens opnieuw de Kaapse wijn op de proeftafel te brengen.

Willy Rouseu is de stichter van de firma Rouseu Kaapse Wijnen uit Sint-Martens-Latem en sinds jaren dé referentie voor wijnen uit Zuid-Afrika. Zijn schoonzoon Christoph Merchiers stelde ons met kennis van zaken 12 wijnen voor, gelijk verdeeld over wit en rood.

Groenekloof Sauvignon blanc 2005

Neil Ellis Wines - Groenekloof

Deze wijngaard is gelegen op een koele golvende helling op een uur afstand van Kaapstad en profiteert van de nabijheid van de koele Atlantische Oceaan.

De wijn vertoont een witte tot bleekgele kleur en is zeer intens in de neus. Gras, netels, citrusvrucht.

Na opschudden, licht bloemig, tropisch fruit en veel groene asperges (ook wat koolachtig). Zeer sauvignon getypeerd.

Vettig in de mond, maar blijft fris door veel zuur dat zich vooral in de afdronk laat voelen. De structuur van de wijn is van een delicate elegantie, evenwichtig en eindigt op een mooi bittertje en een lichte warmtegloed.

13% volume alcohol. Fles met schroefdop. Prijs particulier: € 9,95 (btw in).

Lomond Sugar Bush Sauvignon blanc 2005

Cape Agulhas

Cape Agulhas is het meest zuidelijke punt van het Afrikaanse continent, waar de Indische en de Atlantische Oceaan elkaar ontmoeten. De wijnindustrie is nog zeer jong en de wijnstokken zijn pas in 2000 aangeplant. De nabijheid van de zee is een grote troef voor langzame rijping. 2005 was daar een koel seizoen met laatrijpe oogst.

De wijn onderging een koude gisting aan 10 tot 12°C met 8 weken rijping op de gistmoer.

Briljant helder, bleekgeel met groene schijn.

Aanvankelijk gesloten in de neus maar eens mobiel komen er mineralen opzetten met de typische aroma's van de druif sauvignon, zoals netels, gras, rijpere citrusvrucht en wat limoen.

De smaak is vetzig en we krijgen de indruk van wat zoetheid door de alcohol (14,5%). De wijn is niet helemaal in balans en te aromatisch. De behoorlijk lange afdronk wordt gekenmerkt door bitter en zorgt voor een prikkeling in de keel.

Alcohol: 14,5%. Prijs: € 12,50.

Tukulu Chenin blanc 2005

Papkuilsfontein - Groenekloof

Tukulu ligt in Papkuilsfontein in de Groenekloof nabij Darling en door de losse rode aarde is irrigatie hier niet nodig. Pas recent ging men deze streek beschouwen als hoogwaardig voor wijnbouw, ondanks dat de stokken waarvan deze wijn afkomstig is, al 40 jaar oud zijn. Oogst begin februari. Gisting aan 13°C gedurende 16 dagen.

Strogele kleur en licht oxidatieve overrijpe neus die wat plomp overkomt. Vooral kweeper zet de toon, gevolgd door overrijpe appel en banaan, gekonfijt met een likeurtoets. De overrijpe geuren verminderen na lang beluchten van de wijn.

Ook de smaak is vermoeiend door teveel extractie met diezelfde overrijpe banaan overgoten met een likeurtje. Een flinke honingtoets en 15% alcohol bovenop doen de rest. De wijn eindigt branderig.

Prijs: € 8,00.

Fleur du Cap blanc 2005

Coastal Region

De Coastal Region is één van de 4 grote regio's van de Westkaap. Het omvat de belangrijkste wijnbouwgebieden van Zuid-Afrika, zoals Stellenbosch, Paarl en Darling. Deze gebieden produceren zowat het kruim van de hedendaagse kwaliteitswijnen, want ze genieten van de koele invloed van de oceaan. *Kobus Gerber* is de wijnmaker en dat garandeert kwaliteit.

We hebben hier te doen met een niet gefilterde witte mengwijn van hoofdzakelijk *viognier* en *chardonnay* (elk 40%), aangevuld met *semillon* en *sauvignon blanc*. Deze druiven zijn afzonderlijk gegist en brachten 9 maand door in nieuwe Franse eiken vaten.

Heldere geelgroene kleur en een hoge viscositeit. Een zeer ontloken geur in stilstaande fase brengt mooi rijp (tropisch) fruit zoals ondermeer ananas en lychee. Daarnaast aroma's van specerij, bloemen en asperges.

Licht gebrande eik geeft een vanilietoets in de smaak die gestoffeerd wordt met exotisch fruit en citrusvrucht. Een zeer lange complexe afdronk is wel serieus bitter en is te dominant ondersteund door een overdreven houtlagering.

14% vol. alcohol. Prijs: € 11,00

Constantia Uitsig Semillon Reserve 2004

Constantia.

Constantia Uitsig is een "boutique" wijnlandgoed in een vallei van Constantia. De wijngaarden liggen tegen de hellingen van de Constantiaberg, een uitloper van de Tafelberg, met Kaapstad aan zijn voet.

De wijnstokken profiteren van de schaduw van de berg tijdens de middag en van de koele zeewind uit False Bay op nog geen 8 km afstand. Irrigatie is overbodig omdat er voldoende regen valt.

2004 was een lang en traag seizoen met afwisselende rijpheid.

Deze *semillon* komt van een 11 jaar oude wijngaard. Geen schilcontact bij het inweken. 11 maanden rijping op Franse eiken vaten van tweede en derde vulling.

Fonkelende bleekgele kleur. In de neus: gemaaid gras, verfijnde lanoline geur (zalf met vet van schapenwol) en licht geturfd.

Een knisperende elegantie op de tong, met tinten van zongedroogde perzik, jasmijn en kruiden. Alles ondersteund door fijn zuur. Een nerveuze wijn met in de afdronk een plantaardige toets en lichte droogtrekking. 13% vol.alcohol. Prijs: € 18,75.

Mulderbosch Chardonnay Reserve 2002 (veilingwijn)

Stellenbosch (Koelenhof)

Goudgele kleur met groene rand. De wijn straalt onmiddellijk vóór het opschudden al een te uitgesproken rijpe geur uit, gedomineerd door eikenhout. Vanille, toast, boter, ananas en honing zijn de ingrediënten die nog versterkt worden na het walsen van de wijn. Een complexe mondvulling met gekonfijte vruchten, abrikoos, mirabellen. Alles heel vet, iets overdreven zodat de wijn rap zal vermoeien. De wijn heeft een bijzonder lange pauwenstaart (meer dan 10 seconden).

Er werd 97% cultuurgist gebruikt. De wijn bleef 11 maanden op zijn droesem (sur lie) in nieuwe Franse eik en kreeg na de gisting een lichte filtering.

In 2006 werden 50 kisten van 6 flessen van deze wijn verkocht op de veiling in het Zuid-Afrikaanse Nederburg. Dit is het evenement van het jaar, waar onafhankelijke producenten hun beste wijn mogen aanbieden. Deze veiling wordt ieder jaar aanzien als een soort graadmeter voor de prijsontwikkeling van de wijnen in Zuid-Afrika.

Volume alcohol: 13,5%. Prijs: € 39,75.

Het hoge alcoholvolume en de sterke fruit- of vruchtenextracties met teveel houtlagering, zijn kenmerkend voor deze eerste reeks van zes witte wijnen. Roger Verstraete is van mening dat er onder de witte wijnen geen uitschieters zijn. Volgens hem valt er op iedere wijn wel iets aan te merken.

Bij vele proevers kreeg de Sauvignon blanc 2005 Groenekloof van Neil Ellis, de voorkeur op het vlak van prijs - kwaliteit.

Vriesenhof Pinot Noir 2003

Cape Winemakers Guild – Stellenbosch

De eerste rode wijn van de proefavond kwam uit de universiteitsstad Stellenbosch, het epicentrum van de Zuid-Afrikaanse wijnindustrie. Vele van de beste wijnen van het land komen hier vandaan. De streek produceert uitstekende wijnen van bijna alle edele druivenvariëteiten en is bekend om de kwaliteit van haar geassembleerde rode wijnen.

2003 is een uniek jaar met grote oogst en kwaliteit.

De wijn is gemaakt van twee *pinot noir* klonen, gegist in open tanks met vijf maal per dag ‘onderdompeling’ van de schillen. Einde van de alcoholische gisting en malolactische omzetting in Bourgondische eiken vaten met verdere houtrijping tot december 2003.

Niet vergeten de wijnmaker *Jan Boland Coetzee* te vermelden, de referentie in Zuid-Afrika voor de *pinot noir*. Destijds was hij een legende in de rugbywereld. Hij lag aan de basis van het succes van de *Kanonkopwijnen*, waar hij wijnmaker was van 1967 tot 1980. Toen startte hij zijn eigen wijndomein *Vriesenhof*, in de vallei Paradyskloof. De kelders van *Vriesenhof* beschikken over alle moderne apparatuur. De rijpingskelders zijn meestal met Bourgondische vaten gevuld (hij werkte samen met het bekende wijnhuis Joseph Drouhin uit Bourgogne), grote oude ronde foeders, maar ook nieuwe ‘barriques Allier’. De pasgeboren wijnen rijpen er in ideale omstandigheden qua temperatuur en vochtigheid. Elke wijn afkomstig van een verschillende wijngaard -druivenras of -kloon, wordt ook afzonderlijk opgevoed. Jan is meester in verfijnde wijnen die de vertaling zijn van hun geboorteplaats.

De *Pinot Noir 2003* steekt in een lichte kersenrode kleur. We worden verrast door een bijzondere (eigenaardige) aardse neus met champignons, kreupelhout, ledertoets, zadel en een verse eiktoets. Later gaat dit over naar kaas (Roquefort), paardenzweet en koffie. Een smaakaanzet van rood fruit leidt ons naar een brede zachte textuur in de mond met een romig karakter en stevige houtondersteuning. Deze stevige wijn vloeit uit in een verfijnde aardse afdronk die echter toch nog iets branderig met wat bitterheid achterlaat.

13,5% alcoholvolume. Prijs: € 53,00.

Veenwouden Merlot 2001

Private cellar – Paarl

Paarl is één van de belangrijkste wijnproducerende gebieden in Zuid-Afrika. Hier huizen enkele van de meest prestigieuze wijnproducenten. Er heerst een typisch Mediterraan klimaat, de zomers zijn lang en warm. Belangrijkste bodemsoorten: ‘Tafelberg zandsteen’ bij de Bergrivier, granietbodem in de nabijheid van Paarl en verweerde leisteen in het noordoosten.

Er is nog 15% *cabernet franc* in deze *merlotwijn*. Wijnmaker *Marcel van der Walt* streeft uitzonderlijk lage rendementen na en wil zijn wijn een bewaarkracht geven van minstens 15 jaar. 2001 was een

droog seizoen met vrij kleine oogst. De druiven zijn afkomstig uit één geselecteerde wijngaard. De wijn heeft 24 maanden gerijpt in Franse eiken vaten, waarvan 50% nieuw en 50% van tweede vulling. De wijn biedt zich in het glas aan met een diepe inktachtige paarse kleur met licht getaande rand. De neusvleugels worden gevuld met minerale accenten en een parfum van heel rijpe zwarte kersen en zwarte bessen, alles zeer gekonfijt. Verdere geurcomponenten zijn: rubber, mokka, chocolade en rozijnen.

Een mooie vol sappige fruitige aanzet in de mond. Een vlezig palet met perfecte rijpheid, alles vrij evenwichtig met veel textuur met witte peper en zachte tannine en een aanhoudende afdrank die ons doet denken aan portwijn. 14% alcohol en de (over)rijpheid van het fruit verraden echter bij het blindproeven dat we te doen hebben met een Nieuwe Wereldwijn.

Prijs: € 24,55.

Le Riche Cabernet Sauvignon Reserve 2001

Etienne Le Riche – Stellenbosch

Etienne Le Riche leeft en werkt op zijn klein landgoed 'Leef op Hoop' in de Jonkershoekvallei. Door lange ervaring is hij de meester geworden in *cabernet sauvignon*. Op enkele jaren verwierf hij met die wijnen wereldfaam.

Zijn heel aparte cru '*cabernet sauvignon reserve*' bestaat pas sinds 1997 en bracht hem in één ruk naar de Zuid-Afrikaanse wijntop. Dit is het resultaat van een uiterst strenge selectie van de beste druiven uit de beste wijngaarden. *Etienne* kiest eerder voor de klassieke verfijnde stijl en houdt niet van 'alcoholbommen met overrijpe pruimen', het handelsmerk in vele Nieuwe Wereldlanden.

De geselecteerde druiven werden gegist in traditionele open kuipen gedurende 5 dagen en hadden 14 dagen schilcontact. 12 maanden rijping op nieuwe eiken vaten.

Een fluwelige neus van cassis, kaneel, eik en specerij met een korf fijne rode vruchten.

Mondvullend, stevige textuur, rijk en romig met mooi rood fruit (kersen, braambessen) in de smaak.

De wijn steunt op verschillende componenten die de natuurlijke elegantie ten goede komen. Het fruit is rijp (niet overrijp!). Het zuur is present en laat zich voelen doch rijp en slank. De alcohol van 13,5% volume is geïntegreerd en nauwelijks voelbaar. De tannine is uitbundig aanwezig maar van zo 'n verfijnde kwaliteit, dat de wijn zelfs in zijn jeugd al te genieten valt.

Door deze kwaliteiten heeft de wijn een unieke harmonieuze textuur en blijft hij opvallend lang en zuiver in de finale. Zelfs retro nasaal kan je er nog talrijke seconden van genieten.

Prijs: € 23,45.

Rupert & Rothschild – Baron Edmond 2002

Coastal Region

Deze wijn komt uit de Coastal Region (zie hiervoor onder '*Fleur du Cap*'). *Rupert & Rothschild Vignerons* is een 'joint-venture' tussen de Familie *Rupert* uit Zuid-Afrika en *Baron Benjamin de Rothschild* van *Château Clarcke* (Listrac - Frankrijk) en de wijnproductie gebeurt op het historische landgoed Fredericksburg, tussen Franshoek en Paarl. Zuiver fruit en een klassieke textuur, zijn de betrachtingen van keldermeester *Schalk-Willem Joubert*, die de constante link is tussen wijngaard en wijnkelder.

Deze mengwijn van *cabernet sauvignon* (66%) en *merlot* (34%) uit de jaargang 2002 (zeer vochtig - en warm seizoen) is gemaakt van druiven afkomstig uit de wijngaarden (12 tot 18 jaar oud) van Simonsberg, Darling en Stellenbosch. Voor beide druivensoorten wordt de oogst beperkt tot 1 kg per druivenstok om een optimale concentratie te verkrijgen. In de kelder worden de druiven niet beschadigd. De gisting heeft plaats gedurende 14 tot 17 dagen in tanks van inox, gevolgd door 3 weken schilcontact. In plaats van pompen te gebruiken, vloeit de wijn via zwaartekracht ondergronds in de vatenkelder. Hij rijpt dan gedurende 17 maand op nieuwe Franse eik en krijgt een natuurlijke malolactische omzetting.

Dikke tranen kleven aan de glasrand en de wijn 2002 heeft een intense diep donkere kleur, is aanvankelijk gesloten in de neus (honingkoek) om zich dan geleidelijk vrij te geven met zwarte bessen, wilde kersen (alles gekonfijt), witte peper en kaneel, chocolade, tabak.

In de mond komt hij eerst verrassend fris over door hoog zuur, maar schakelt dan over op chocolade en lichte plantaardigheid met geconcentreerde stevige tannine. Het geheel wordt te zwoel door een te hoge graad alcohol van maar liefst 15%.

Prijs: € 30,00.

Beyerskloof Synergy Cape Blend Reserve 2002

Stellenbosch

Beyerskloof ligt in het hart van Stellenbosch, waar 's werelds meest vermaarde Zuid-Afrikaanse wijnen vandaan komen. In *Koelenhof* bouwt wijnmaker *Beyers Truter* verder op zijn titel van 'Koning van de Pinotage'. Hij verdiende met zijn wijnen alle eer die er internationaal bestaat en hij is dan ook zeer kieskeurig van in de wijngaard tot in de fles. Alleen de beste druiven, de beste medewerkers en de beste vaten komen in aanmerking. *Beyers Truter* beheerst de moeilijke kunst om de nieuwe en oude wereld aan elkaar te koppelen.

Spijtig dat *Rouseu Kaapse wijnen* voor deze proefavond geen wijn puur *pinotage* had mee gebracht.

Pinotage is een autochtoon druivenras in Zuid-Afrika, dat één van meest boeiende wijnen voortbrengt in dit land. Deze druif is een kruising van de *pinot noir* en *cinsaut* (plaatselijk bekend als *hermitage*), in 1925 ontwikkeld door *Professor Abraham Perold*. Deze druif combineert de edele eigenschappen van *pinot noir* met de betrouwbaarheid van *cinsaut*. Deze druif levert complexe en fruitige wijnen, die zowel rijp als jong te drinken zijn en die nog mooier worden door rijping op eikenhout.

Toch kregen we deze druif in de mengwijn *Synergy 2002*. Die bestaat uit *pinotage* (36%), *cabernet sauvignon* (36%) en *merlot* (28%). Pas enkele jaren geleden lanceerde *Beyers Truter* zijn nieuwe stijl met de *Beyerskloof Reserve*, waarmee hij de middenweg zoekt tussen de wereldse en de klassieke stijl. Met zijn jongste telg, de *Synergy*, wil hij een eerste echte 'Cape blend' met allure maken.

De wijn vertoont een intens diepe donkere kleur. De geur is complex en wordt gevolgd door een rijke smaak van bosbessen, frambozen en heel veel chocolade. Een donker gekleurde fruitbom met een stevige ruggengraat en stijlvolle tannine. Door teveel zuur en het licht droog trekkend gevoel in de afdronk, kunnen de meeste proevers deze wijn niet echt waarderen.

14,5% alcohol. Prijs: € 30,00.

Stellenzicht Syrah 2001

Stellenbosch

Als 33 jarige kwam *Guy Webber* in 1998 als manager en wijnmaker aan het hoofd te staan van *Stellenzicht*. Sindsdien wordt hij elk jaar opnieuw gelauwerd om zijn uitstekende kennis in het maken van harmonieuze wijnen.

Stellenzicht telt 123 ha wijngaard in de gouden driehoek Stellenbosch, de Helderberg en de Atlantische Oceaan. Niet toevallig wordt deze 'golden triangle' ook als merknaam gebruikt voor één van de assortimenten van dit kwaliteitsgedreven landgoed.

Een donkere inktkleur met purperen rand. Een zeer ontloken neus van *syrah* met aroma's van pruimen, mokka, pure zwarte chocolade, kaneel en kruidnagel.

De smaak is zeer geconcentreerd met stevige tannine. Gelukkig is er ook wat zuur doch het zware alcoholgehalte van maar liefst 15,5%(!), anderhalf jaar lagering op eik (Franse- Amerikaanse- en Hongaarse vaten), samen met een overconcentratie, zorgen er voor dat deze wijn vrij vlug de keel snoert en in de buurt komt van portwijn.

Prijs: € 36,00.

Bij de tweede reeks van zes rode wijnen kwam nog duidelijker dan bij de witte wijnen, de te hoge fruitconcentraties naar voor. De Nieuwe Wereldstijl werd hier nog meer geaccentueerd.

Het is natuurlijk een kwestie van stijlappreciatie. Er zullen altijd discussies blijven als het gaat om de Europese smaak of deze van over de Oceaan. En een specifieke Bordeaux- of Bourgognedrinker heeft er nog meer moeite mee.

De proevers vonden bijna unaniem de wijn 'Le Riche - Cabernet Sauvignon Reserve 2001' de beste rode wijn van deze proeverij. (RIBA)

De proefnotities zijn van de hand van Rik Baekelandt, Jan Termote en Roger Verstraete.

Foto: Riba.